

ת"פ (ירושלים) 17414-09-21 - מדינת ישראל נ' דוד סלע

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 17414-09-21 מדינת ישראל נ' סלע

לפני כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא

בעניין: המאשימה
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד רמי בן חמו

נגד

הנאשם
דוד סלע
ע"י ב"כ עוה"ד זיוה ארנסטי

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות תקיפת בת זוג ותקיפה. הנאשם והמתלוננת היו נשואים. ביום 3.10.20 שהו השניים בבית חברים והנאשם נכנס לאחד מחדרי הבית כדי לנוח. המתלוננת נכנסה לחדרו ושאלה את הנאשם דבר מה, והוא, שישן, לא ענה לה. המתלוננת יצאה מהחדר והשאירה את הדלת פתוחה. סמוך לאחר מכן הנאשם קם וטרק את הדלת. המתלוננת פתחה את הדלת והנאשם בעט בברכה של המתלוננת. היא ביקשה ממנו לצאת מהחדר והחלה לבכות. המתלוננת לא עזבה את החדר והנאשם ניסה להוציאה בכוח ממנו, תוך שאחז בחוזקה בידיה, וכשהיא מתנגדת לכך.

2. תחילה כפר הנאשם במיוחס לו ונקבע דיון לשמיעת הראיות. ואולם, ערב הדיון הצדדים הודיעו כי ערכו ביניהם הסדר טיעון. במסגרת ההסדר כתב האישום תוקן, הנאשם הודה במיוחס לו והורשע. הוסכם כי יוכן תסקיר שירות מבחן, שיבחן גם את שאלת ביטול ההרשעה. המאשימה הודיעה כי עמדתה לעונש מאסר בעבודות שירות, אולם הוסכם כי לאחר שיתקבל התסקיר, ואם יכלול תכנית שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב, הצדדים ישובו לשוחח. בסופו של יום לא הוצגו הסכמות לעניין העונש.

3. תסקיר שירות המבחן מיום 15.2.24 מלמד כי הנאשם כבן 32, נשוי בשנית, אב לתינוקת ועובד בשליחויות. הנאשם עזב את לימודיו בגיל 15, על רקע קשיים לגלות יציבות במסגרות חינוך. לאחר נשירתו ניסו הוריו לשלבו בקהילת "רטורנו" בשל התרשמותם כי הוא מכור לאלכוהול, אך הוא עזב את הטיפול לאחר כשלושה חודשים. בהמשך עבד הנאשם בעבודות מזדמנות וניתק קשר עם הוריו. בהיותו כבן 20 החל ללמוד בישיבה חרדית ובגיל 22 התגייס לצבא, שירת כלוחם וסיים שירות צבאי מלא ללא בעיות משמעות. במהלך שירותו היה בקשר חלקי בלבד עם

עמוד 1

הוריו, ובשל כך הוכר כ"חייל בודד". לאחר שחרורו עבד הנאשם בעבודות מזדמנות בתחום המכירות. בהיותו כבן 25 פתח הנאשם עסק שכשל ונסגר לאחר כשנתיים, ובגינו נקלע לחובת כספיים. בשלוש השנים האחרונות החל הנאשם לעבוד בתחום השיפוצים ובשליחויות.

הנאשם נישא למתלוננת כשהיה בן 26, לאחר כארבעה חודשי היכרות. הוא תיאר קשיים ומורכבויות במערכת הזוגית מתחילתה, שהחריפו לאורך הנישואים עד לאירוע המתואר בכתב האישום, אשר הביא לסימומו של הקשר הזוגי לאחר כשנתיים של נישואים, ללא ילדים. הנאשם תלה קשיים אלה בהתנהלותה של המתלוננת, וכן תיאר אלימות מילולית הדדית במסגרת יחסיהם. שירות המבחן התרשם כי הנאשם חווה את עצמו כקרוב למערכת יחסים מתעללת, תוך שהתקשה לראות את חלקו בדינמיקה שנוצרה.

לפני כשנתיים נישא הנאשם בשנית. לאשתו השנייה ילדה מנישואים קודמים ולפני מספר חודשים נולדה להם בת משותפת. הנאשם תיאר מערכת יחסים שונה ממערכת היחסים עם המתלוננת, המבוססת על תקשורת טובה ומיטיבה. הוא ציין כי גם במערכת זו קיימים קונפליקטים זוגיים, אם כי בעוצמה נמוכה יותר.

הנאשם החל לעשות שימוש בקנאביס בגיל 17, באירועים חברתיים, ובהמשך השימוש הועמק עד לתדירות יום יומית. לדבריו, בעבר עשה גם שימוש באלכוהול בכמויות גדולות. הוא דיווח כי כיום הוא עושה שימוש בקנאביס ושותה אלכוהול בסופי שבוע בצורה מבוקרת, והביע עמדות המבטאות לגיטימציה לשימוש בסמים. הנאשם זומן לבדיקות לגילוי שרידי סם במסגרת שירות המבחן, אך הוא מסר כי עשה שימוש בסמים ולא הצליח להפסיקו לפני הבדיקה, ולכן לא ביצע את הבדיקה.

לנאשם הרשעה קודמת בעבירות מתחום המרמה משנת 2016 שבגינן נידון לצו שירות לתועלת הציבור, צו מבחן, התחייבות וקנס כספי. במהלך הקשר עם שירות המבחן באותה עת הצליח לשמור על ניקיון מסמים ושולב במשך מספר חודשים בטיפול פרטני שסייע לו בהתמודדות עם תהליך הגירושין שאותו עבר. הוא התחייב להשתלב גם בטיפול פרטני בתחום ההתמכרויות, אך לא עשה זאת. עד היום הנאשם טרם החל בביצוע עונש השירות לתועלת הציבור שנגזר עליו, תחילה בשל פרוץ המלחמה ובהמשך בשל השימוש שעושה בסמים.

הנאשם התקשה בלקיחת אחריות מלאה על העבירות הנוכחיות, טען כי ברקע לאירוע ויכוח מילולי קולני בינו לבין המתלוננת, שבמהלכו המתלוננת דיברה רעה על אמו. כן טען כי היה לאחר לילה שבו עבד קשה והדבר השפיע על תגובותיו. הנאשם תיאר כי הלך לנוח בחדר בדירה שבה התארחו כדי למנוע החרפת המצב, אך המתלוננת נכנסה והתגרתה בו, והעימות המילולי ביניהם הסלים לקטטה הדדית, שבמהלכה המתלוננת נפגעה פיזית. בשיחה של שירות המבחן עם המתלוננת היא תיארה מערכת יחסים מורכבת. לדבריה, טרם הנישואים לא היו ביטויי אלימות פיזית של הנאשם כלפיה, אך הייתה אלימות מילולית הדדית. עוד תיארה כי מצבם הכלכלי היה רעוע, כי הנאשם נטה לעיתים להתקפי זעם, ועשה שימוש באלכוהול ובסמים, וכל אלה הצריכו נקיטת זהירות בהתנהלותה מולו, כדי להימנע מקונפליקטים. המתלוננת תיארה עוד תלות גבוהה שלה בנאשם, ואת נטייתה להתקפי בכי ולקנאה כלפיו. לדבריה, היו מקרים נוספים של אלימות פיזית, וכן אלימות מילולית רגשית. כיום אין כל קשר בינה לבין הנאשם והיא אינה חשה בסכנה. שירות המבחן

התרשם כי לנוכח נסיבות ילדותו המורכבות והיעדר מערכת תמיכה מספקת, הנאשם נוטה לחפש פתרונות מהירים והישרדותיים למצבי מצוקה כלכלית ורגשית. הוא מתקשה להשתלב במסגרות ובקבלת סמכות וגם כיום מתקשה לשמור על יציבות תעסוקתית. עוד התרשם שירות המבחן מנטייה של הנאשם לצמצם חומרת מעשיו ולהתבצר בעמדה קורבנית. הוא נעדר רצון ויכולת לבחינה ביקורתית יותר של התנהלותו בתחום הזוגי ושל דפוסי השליטה שלו בכעסים. שירות המבחן העריך כי עקב נטייתו לדפוס פעולה אימפולסיבי, הנאשם עלול לפעול באופן חוצה גבולות ועובר חוק, מבלי לערוך חשיבה מספקת על השלכות מעשיו לטווח ארוך. מנגד התרשם השירות, כי לאורך חייו גילה הנאשם כוחות ויכולות הישרדותיים, על אף קשיים אישיים ומשפחתיים, הוא התגייס מרצונו לצבא ושירת שירות צבאי מלא ומשמעותי כחייל בודד ללא כל תמיכה משפחתית. בשנים האחרונות החל בתהליך שינוי חיובי, נישא בשנית, סיים הליך של סגירת חובת, מתפקד בפרנסת משפחתו הגרעינית החדשה ולא מקיים קשר כלל עם המתלוננת.

שירות המבחן מעריך כי רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה ללא טיפול ייעודי היא נמוכה. שירות המבחן לא התרשם כי הותרת ההרשעה על כנה תגרום לפגיעה ממשית בעיסוקו של הנאשם ולא המליץ על ביטולה. כן נמנע השירות מהמלצה שיקומית בעניינו של הנאשם מאחר והוא לא הביע נזקקות טיפולית, לא הפסיק את השימוש בסמים ולא החל לבצע את עונש השירות לתועלת הציבור שהוטל עליו בתיק קודם. ואולם, כדי למנוע חשיפתו לחברה עבריינית, הומלץ להימנע מלגזור עליו עונש של מאסר בפועל.

4. המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם שבין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ושנת מאסר בפועל וביקש לגזור על הנאשם עונש המצוי בחלק העליון של מתחם העונש ההולם - שבעה חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס, התחייבות להימנע מביצוע עבירה ופיצוי למתלוננת. המאשימה הדגישה בטיעוניה את הערכים המוגנים שנפגעו באמצעות העבירות, את הקושי של הנאשם לקחת אחריות על מעשיו, את מאפייני אישיותו כפי שעולים מתוך תסקיר שירות המבחן ואת העובדה שהוא משתמש בסמים בקביעות. עוד התייחס ב"כ המאשימה להעדר המלצה של שירות המבחן על ביטול ההרשעה וטען כי לא ייגרם נזק קונקרטי לנאשם כתוצאה מהותרת ההרשעה על כנה. המאשימה תמכה טיעוניה בפסיקה.

5. ב"כ הנאשם, אשר תמכה אף היא טיעוניה בפסיקה, ביקשה לבטל את הרשעתו של הנאשם ולגזור עליו עונש של שירות לתועלת הציבור והתחייבות להימנע מעבירה. לחילופין טענה כי אם בית המשפט ימצא לנכון להותיר את הרשעת הנאשם על כנה, יוטל עליו עונש של שירות לתועלת הציבור ומאסר על תנאי לתקופה קצרה. ב"כ הנאשם טענה כי מעשי האלימות שביצע הנאשם אינם נמצאים ברף חומרה גבוהה, והדגישה את חלוף הזמן, את המערכת הזוגית המורכבת שניהל הנאשם עם המתלוננת, במסגרתה, כך על פי הנטען, סבל גם הוא מהתנהגותה, מנטייתה לדיכאונות, להתקפי זעם ולאלימות מילולית. עוד נטען כי גם באירוע שעליו נותן הנאשם את הדין המתלוננת התגרתה בו, וכי גם הוא התלונן נגדה על חלקה באלימות, אך התיק נגדה נסגר, עובדה שמהווה אכיפה בררנית על רקע קיומה של הטיה מגדרית, שגם שירות המבחן נתפס אליה. ב"כ הנאשם הדגישה את הצלחתו של הנאשם לקיים

אורח חיים מתפקד בהיבט התעסוקתי והמשפחתי, חרף העדרם של גורמי תמיכה במשפחת המוצא שלו.

ב"כ הנאשם טענה כי הרשעתו הקודמת של הנאשם אינה רלוונטית לעבירות הנוכחיות וכי מתקיימים התנאים שנקבעו בפסיקה לצורך ביטול ההרשעה.

6. הנאשם בדברו האחרון אמר כי כשהודה בביצוע העבירות לא היה מודע לכך שתושמט מחצית מגרסתו ותיאר כי הוא במקום טוב בחייו, נשוי בשנית, וכי יש לו ילדה והוא מנהל עסק. עוד מסר כי כאשר שירות המבחן ביקש ממנו לעשות בדיקה לגילוי סם הוא לא היה נקי, אך מאז הפסיק לעשות שימוש בסמים והוא מעוניין לבצע את עונש השירות לתועלת הציבור שנגזר עליו בתיק הקודם. הנאשם אמר כי אם יוטל עליו עונש מאסר הדבר יעצור את ההתקדמות שעשה עד כה בחייו.

7. לאחר שמיעת הטיעונים לעונש הוריתי לממונה על עבודות השירות להגיש חוות דעת בעניינו של הנאשם. הנאשם לא התייצב לראיון ראשון שנקבע לו, אך ניתנה לו הזדמנות נוספת להתייצב, וחוות הדעת מיום 20.6.24 מלמדת כי הוא כשיר לרצות עונש זה.

דין והכרעה

8. ככלל, משהוכחה אשמתו של אדם בפלילים יש להרשיעו. ההלכה הפסוקה קובעת שני תנאים מצטברים, שבהתקיימותם מאפשרים חריגה מן הכלל והם: כאשר סוג העבירה בנסיבות ביצועה מאפשרת סיום ההליך ללא הרשעה, מבלי לפגוע ביתר שיקולי הענישה, וכאשר ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם (ראו ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל** (פ"ד נב(3) 337)).

9. הערכים המוגנים באמצעות עבירות התקיפה ותקיפת בת-זוג הם שלמות הגוף, שלוות הנפש, תחושת הביטחון האישי וכבודו של אדם בתוך מערכת יחסים זוגית.

10. העבירות שביצע הנאשם בוצעו באופן לא מתוכנן, במהלך ויכוח שהתלהט עם המתלוננת, אך בוצעו מחוץ לביתם, בבית של חברים כאשר גם החברים נכחו בבית, ובהיבט זה הדבר משול למעשי אלימות שנעשים בציבור, ומלמד על עוצמת הרגשות והתעוזה של הנאשם.

11. על פי תסקיר שירות המבחן והדברים שעלו מדברי המתלוננת, בין הנאשם למתלוננת שררה מערכת יחסים מורכבת, שכללה ביטוי אלימות מילולית הדדית. חרף זאת, כפי שעולה מכתב האישום המתוקן, למעשי האלימות שביצע הנאשם לא קדמה אלימות פיזית או מילולית מצד המתלוננת. אמת, המתלוננת הפריעה לנאשם לנוח, כפי שביקש לעשות, אך אני מתקשה לראות זאת כהתגרות, וודאי לא כזאת המצדיקה אלימות כלשהי מצד הנאשם כלפי המתלוננת.

12. האלימות שהפעיל הנאשם כלפי המתלוננת לא הייתה ברף גבוה, וגם החבלה שנגרמה הייתה קלה ושטחית.

13. עם זאת, מעשי אלימות במשפחה הם מעשים שקל לבצעם וקשה לחשוף אותם. בשל עובדה זו, כמו גם שכיחותם המצערת של מעשי אלימות בתוך מערכת זוגית, הדגישה ההלכה הפסוקה את ההכרח בהטלת ענישה מחמירה, שתרתיע את הרבים מפני מעשים מסוג זה.

במקרה דנן, שבו מדובר בעבירת אלימות שגרמה חבלה, גם אם קלה, שיקולים אלה של הרתעה אישית והרתעת הרבים, אלה אינם מאפשרים, לבטל את הרשעתו של הנאשם מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים (לעניין זה ראו: רע"פ 6002/22 ריאבנקו נ' מדינת ישראל (19.9.22)).

14. למעלה מן הצורך אציין כי גם התנאי השני שנקבע בהלכה הפסוקה אינו מתקיים בעניינו של הנאשם;

ראשית, אין מדובר בהרשעה ראשונה לנאשם. גם אם ההרשעה הקודמת היא בעבירות שאינן ממין העניין, הרי שגיליון הרישום הפלילי של הנאשם כבר "הוכתם", ונזק שיכול היה להיגרם, ככל שהיה כזה, כבר נגרם עם הרשעתו הקודמת. עובדה זו אף אינה מאפשרת להתייחס אל מעשיו של הנאשם באירוע שעליו הוא נותן את הדין כעת כאל "מעידה חד פעמית".

שנית, לא הוכח כי ההרשעה תגרום נזק קונקרטי לשיקומו של הנאשם. וזאת יש לזכור, הנאשם לא הביע נזקקות טיפולית חרף התרשמות שירות המבחן כי הוא זקוק לסיוע בגמילה משימוש בחומרים משני תודעה. מכל מקום, שירות המבחן לא המליץ על טיפול וממילא לא ניתן לשוח בעניינו של הנאשם בשיקולי שיקום. זאת ועוד, הנאשם עובד בעסק עצמאי, לא הובאו ראיות לכך שהותרת ההרשעה על כנה תגרום לו לנזק כלשהו בהביט התעסקותי או בכל היבט אחר של חייו.

15. לפיכך, הרשעת הנאשם תיוותר על כנה.

16. עיון בפסיקה מלמד כי במקרים דומים נגזרו עונשים במנעד רחב, החל משירות לתועלת הציבור ועד מספר חודשי מאסר בפועל. ראו למשל: רע"פ 1454/21 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 4.3.21); רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 2.5.16); עפ"ג (י-ם) 38252-06-20 פלוני נ' מדינת ישראל (9.11.20); עפ"ג (י-ם) 47548-10-19 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 8.12.20); עפ"ג (י-ם) 46073-02-18 אלקרם נ' מדינת ישראל (נבו 12.12.18).

17. לנוכח נסיבות ביצוע העבירות כפי שפורטו לעיל, לנוכח מידת הפגיעה הבינונית-נמוכה בערכים המוגנים ולנוכח רמת הענישה הנוהגת בפסיקה, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם הוא בין שירות לתועלת הציבור לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגעת העבירה, ומספר חודשי מאסר

בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגעת העבירה.

18. עד כאן ביחס למעשה, ומכאן ביחס לעושה;

לנאשם הרשעה קודמת משנת 2023 בעבירות שביצע בשנת 2016, שעניין בריאות הציבור (מזון), זיוף ועשיית מעשה העלול להפיץ מחלה ברשלנות, ובגין הוא נידון לצו שירות לתועלת הציבור, קנס וצו התחייבות. כפי שעולה מתוך תסקיר שירות המבחן התנהלותו של הנאשם ומאפייניו האישיותיים הובילו לכך שעד היום הוא לא החל בביצוע העונש, וממילא עובדה זו אינה מאפשרת לגזור על הנאשם עונש נוסף של שירות לתועלת הציבור.

19. שקלתי לזכות הנאשם את הודאתו במיוחס לו בכתב האישום המתוקן, הודאה המגלמת לקיחת אחריות מסוימת על מעשיו וחיסכון מועט בזמן שיפוטי, שכן עיתוי ההודאה לא איפשר שימוש בזמן השיפוטי שהוקצה לדיון לצורך קיום דיון בתיק אחר. חרף הודאתו, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן וגם מדברו האחרון לפניי, האחריות שאותה לוקח הנאשם אינה מלאה, והדבר מחייב ליתן משקל גם לשיקולי הרתעה אישית.

20. שקלתי את העובדה כי מאז ביצוע העבירות עברו כשלוש וחצי שנים. קשה לומר כי חלוף הזמן היא נסיבה המקלה עם הנאשם, שכן כתב האישום הוגש כאחד-עשר חודשים לאחר ביצוע העבירה, והדיונים נדחו שוב ושוב בשל אי התייצבותו של הנאשם לחלקם, בשל בקשות של ההגנה מטעמים אחרים, ובשל עמידתו של הנאשם על כך שתובאנה הוכחות להוכחת אשמתו, עמדה שהנאשם שינה רק סמוך מאד למועד שנקבע לשמיעת ראיות.

21. על אף האמור יש לתת את הדעת על כך שבחלוף השנים הנאשם והמתלוננת נפרדו והם אינם מנהלים עוד קשר כלל. הנאשם נישא בשנית והקים משפחה, אשר עשויה להיפגע אם יוטל עליו עונש של מאסר או מאסר בעבודות שירות.

עוד יש לתת את הדעת על כך כי בזמן שחלף הנאשם לא השתתף בטיפול כלשהו, לא טיפול בהתמכרויות ולא טיפול לשליטה בכעסים, כי מאפייני האישיות שלו והשימוש בחומרים משני תודעה מהווים גורם סיכון לא רק כלפי המתלוננת, אלא גורם סיכון כללי, וכן יש לתת את הדעת להערכת הסיכון הנמוכה של שירות המבחן.

22. הנאשם טען כי הוא הפסיק את השימוש בסמים וביקש אף הזדמנות להוכיח זאת, ואולם נמנע מלהגיע לראיות שאליו זומן אצל הממונה על עבודות השירות, מקום שבו הייתה לו הזדמנות להוכיח את אמיתות טענותיו בעניין זה.

23. מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות מוביל למסקנה כי יש לגזור עונש המצוי בחלקו האמצעי של מתחם העונש ההולם.

24. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שבעים ימי מאסר בעבודות שירות שירוצו בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 20.6.24. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 15.9.24 בשעה 8:00 במקום המפורט בחוות הדעת.

ב. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע.

ג. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון.

ד. פיצוי לנפגעת העבירה, עדת תביעה 3 בכתב האישום המתוקן, בסך 500 ₪, הפיצוי ישולם עד ליום 1.8.24

25. על הנאשם לשלם את הפיצוי לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

· בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il

· מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000

· במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום)

26. המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

27. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ' סיוון תשפ"ד, 26 יוני 2024, בנוכחות הצדדים.